

Náklady na život rostou, u tepla stagnují

Víte, kolik z rodinného rozpočtu zaplatíme za potraviny, bydlení či dopravu? Zajímalo by vás srovnání s průměrem v ČR?

Pojďme se podívat na data Českého statistického úřadu.

NEJVÍCE ZA BYDLENÍ, POTRAVINY A DOPRAVU

Průměrný Čech si libuje v domácí stravě, a proto mezi základní položky rodinných rozpočtů dlouhodobě patří platby za potraviny a nealkoholické nápoje. Podle posledních zveřejněných údajů Českého statistického úřadu zaplatí každý z nás za potraviny a nealko nápoje téměř 25 tisíc korun ročně. V supermarketech či večerkách tak necháváme více než dva tisíce korun za osobu měsíčně. Jak jste na tom vy? Ušetříte, nebo naopak utratíte více?

Další výraznou položkou z rodinné kasy jsou náklady na bydlení. Podle zveřejněných dat ročně vynakládáme za bydlení, vodu, energii a paliva ještě o tisíc korun víc než za jídlo a nápoje, přesně tedy 26 253 korun za osobu a rok. Významnou položkou je dále doprava, za kterou ročně zaplatíme téměř čtrnáct tisíc korun. Rádi jezdíme také na dovolenou či chodíme do kina. Rekreační a kulturní nás ročně stojí téměř dvanáct tisíc korun. Řada

Čechů si oblíbila navíc prodloužené víkendy a tímto způsobem doslova projela celou Českou republiku. Data z Českého statistického úřadu to potvrzují. Za návštěvu restaurací a ubytování průměrný Čech podle posledních údajů zaplatí dokonce sedm tisíc korun ročně.

ZA CO DÁL UTRÁCÍME?

Za oděvy a obuv ročně zaplatíme 6428 korun. Další nezbytností našich životů jsou pak mobilní telefony. Bez nich si svůj život snad už ani nedokážeme představit. Podle oficiálních údajů za ně a poštu zaplatí každý z nás

Výdaje domácností za dálkové teplo jsou v České republice za posledních deset let prakticky konstantní.

PAVEL KOLÁŘ,
VEOLIA ENERGIE ČR

Bydlení, voda, energie, paliva	26 253,-
Potraviny a nealkoholické nápoje	24 953,-
Doprava	13 896,-
Rekreace a kultura	11 928,-
Stravování a ubytování	7 231,-
Odívání a obuv	6 428,-
Pošta a telekomunikace	5 162,-
Alkoholické nápoje, tabák	3 671,-
Zdraví	3 261,-
Dálkové teplo	3 025,-

Zdroj: Český statistický úřad, data jsou za poslední zveřejněný rok 2016

5162 korun za rok. Možná vás překvapí, že méně vydáme za platby u lékařů a v lékárnách, konkrétně 3261 korun. A ještě o dalších dvě stě korun méně nás stojí roční náklady na teplo a teplou vodu. „Za dálkové teplo utratí průměrný Čech 3025 korun ročně,“ doplňuje Pavel Kolář ze společnosti Veolia Energie ČR. Vycházíme z průměrné obsazenosti bytu 3 osobami.

Ve spotřebě piva jsme naopak na světově špičce, skoro každý třetí z nás je navíc kuřák. Zajímá vás, kolik ročně

utratíme za alkohol a cigarety? V průměru je to 3671 korun. Podle Eurostatu na tzv. neřesti směřuje devět procent našich ročních výdajů. V tomto ohledu patří Česká republika mezi TOP 5 zemí v Evropě. To potvrzuje i fakt, že v hazardu každoročně prohrájeme 40 miliard korun. Alkohol, hazard a cigarety tak stojí průměrného Čecha 7481 korun.

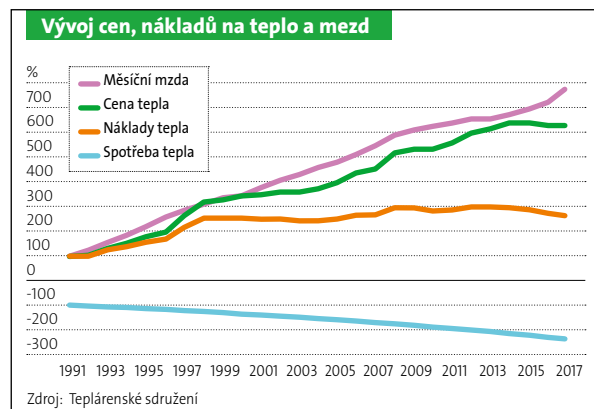
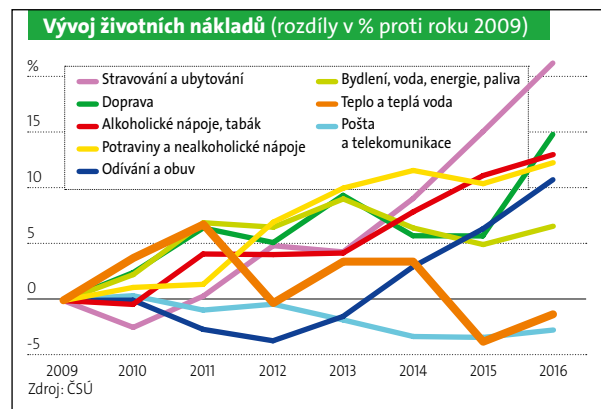
JAKÉ NÁKLADY ROSTOU?

Výrazně více platíme dnes v prvé řadě za dopravu. Od roku 2009 stouply průměrné náklady za osobu o patnáct procent, tedy o 1800 korun ročně. Podle údajů Českého statistického úřadu výrazně

stouply také průměrné platby za stravování v restauracích a ubytování. Oproti roku 2009 se navýšily dokonce o rekordních 21 procent. Dnes tak zaplatíme ročně o více než 1200 korun více. Připravíme si také za alkohol a tabák, kde naše výdaje vzrostly o magických 13 procent. Hluběji do kapsy musíme sáhnout při výdajích za oděvy, obuv a bydlení. Nikdo nechce platit víc, a tak logická otázka je...

KDE UŠETŘÍME?

Ano, stále jsou položky rodinného rozpočtu, za které platíme stejně či méně. Jednou z nich je teplo a teplá voda. Podle Českého statistického úřadu zaplatil v roce 2009 průměrný Čech za teplo a teplou vodu 3063 korun ročně. Dnes zaplatíme dokonce nepatrně méně, přesně 3025 korun. „Výdaje domácností za dálkové teplo jsou v České republice za posledních deset let prakticky konstantní,“ potvrzuje Pavel Kolář ze společnosti Veolia Energie ČR. Připomeňme, že se tak děje navzdory teplotním výkyvům, kterých jsme v posledních letech svědky. Loni byl teplotně extrémní leden, letos velké mrazy uhodily naopak v únoru.

Více než 2240 nových pracovních míst

Nadační fond Veolia i letos podporuje dobré nápady začínajících podnikatelů v Moravskoslezském a Olomouckém kraji. Program, který vznikl před devatenácti lety, má nyní příznačný název – STARTér, Věř si a podnikej!

„Letos jsme dosud schválili finanční podporu pro 30 projektů, díky nimž získá práci 46 lidí, z toho 10 se zdravotním hendikepem. Za dobu existence programu jsme přispěli 105 miliony korun na vytvoření 2244 pracovních míst,“ upřesňuje Vendula Valentová, ředitelka Nadačního fondu Veolia. Oblíbený program se zaměřuje především na vznik pracovních míst v sektoru služeb či výroby s veřejně prospěšným charakterem – např. služby pro domácnosti, infrastrukturní služby, sociální služby, organizace volného času dětí a dospělých, péče o životní prostředí, tradiční i netradiční řemesla atd. A nezapomíná se ani na vytváření pracov-

ních příležitostí pro lidi se zdravotním postižením. Díky programu dosud našlo práci 332 zdravotně znevýhodněných osob. Pojdme si představit dva úspěšné projekty z Olomouckého kraje.

BUCHTY Z BĚLKOVIC

„Cokoliv, co dělám, dělám s vášní. Takže teď s vášní pečeme buchty...“, prozrazuje Monika Mackovíková. Do podnikání se pustila s odvahou sobě vlastní, vnitřní houževnatostí a zároveň pokorou. Při pečení vychází v první řadě z toho, co jí naučila maminka a co jako malá odkoukala od babičky.

Pečení bylo v Bělkovicích vždy ruční práce, paní Mackovíková nepoužívá žádnou

Originální loutková divadla slaví úspěch dokonce i v zahraničí.

chemii, konzervanty, barviva ani ztužený tuk, pouze másto a kvalitní suroviny. V bělkovické nabídce najdete především bábovky, kynuté buchty i koláče, záviny a bublaniny. O co je největší zájem? „Dle předpokladu s mírným náskokem vedou klasické kynuté Honzovy buchty, kynuté koláče s ovocem a svatební koláčky,“ upřesňuje vášnivá kuchařka Monika Mackovíková.

Buchty z Bělkovic jsou určeny nejen do domácností, ale také firm, penzionů a hotelů rodinného typu či pro organizátory konferencí. Pro snadnější nákup připravila paní Mackovíková také e-shop a rozvoz výrobků.

Příspěvek Nadačního fondu byl použitý na zakoupení nerez pracovních stolů, regálu, kuchyňské linky, elektric-

kého sporáku a kuchyňského náčiní.

Kontakt:
tel.: 776 025 988
www.buchtyzbelkovic.cz
www.buchtydofirem.cz

WOOD SEASON PRO DĚTI

Wood season vyrábí originální loutková divadla, o které je zájem dokonce i v zahraničí, a krásné dřevěné hračky pro děti. Co si děti nejvíce oblíbily? „V posledních dnech je větší zájem o kolekci černých kostek. Jedná se o dřevěné kostičky vyrobené z bukového dřeva se speciální povrchovou úpravou, která umožňuje opakovaně psát a malovat na kostky křídou nebo křídovými pastelkami,“ uvádí spolumajitelka Irena Stuchlíková. „Naše vlastní děti a děti přátel jsou vždy první-

mi testovacími předskokany. Spolupracujeme také s řadou školek, kde naše prvotní nápady pečlivě testujeme a získané postřehy dále zpracováváme. Pozitivní ohlasy nám dávají radost do dalšího vývoje, ty negativní zase podněty k zamyšlení,“ doplňuje paní Stuchlíková.

Těšit se můžeme také na rozšíření nabídky hraček i dřevěných dárkových předmětů, protože Wood season investoval do pořízení tamponového tiskařského stroje a laserového gravírovacího stroje. Příspěvek Nadačního fondu dále pomůže doplnit vybavení o speciální krátící pilu, odsavač pilin, pracovní stoly a židle i zlepšit pracovní podmínky pro čtyři nové hendikepované zaměstnance.

Kontakt:
www.woodseason.cz

Největší zájem je o kynuté buchty, koláče s ovocem a svatební koláčky.

Přerov a Veolia chtějí vybudovat zařízení pro využití odpadů

Přerov se připravuje na změnu systému nakládání se směsným komunálním odpadem, který od roku 2024 už **nebude možné bez úpravy ukládat na skládky**. Město se proto spojilo se skupinou Veolia a společně začnou prověřovat možnosti jeho efektivního a ekologického využití.

„Chceme být připraveni na zákaz skládkování komunálního odpadu, který začne platit od roku 2024. Sami nezahládneme vybudovat nezbytné technologie. Spojení

s Veolií dává smysl, mělo by zabránit nekontrolovanému a skokovému růstu plateb za teplo i poplatků za komunální odpad,“ uvedl náměstek primátora města Přerova Petr

Měřinský. „Je to důležitý strategický krok pro město. Věřím, že do konce roku společně najdeme konkrétní optimální řešení,“ dodal Vladimír Puchalský, primátor Přerova.

„V našich teplárenských zařízeních probíhá rozsáhlá modernizace a ekologizace, kterou bychom rádi přizpůsobili aktuálním potřebám regionu. Umíme šetrně k životnímu prostředí vyrobit teplo a elektřinu i z vytríděného a zpracovaného komunálního odpadu, a městu tak nabídneme efektivní řešení,“ dodává Josef Novák, generální ředitel Veolia Energie ČR a člen představenstva skupiny Veolia Česká republika.

Memorandum schválilo zastupitelstvo města v lednu letošního roku. Po podpisu vznikají pracovní skupiny za účasti expertů, které budou společně hledat nejhodnější řešení a technologie ve prospěch obyvatel regionu. Finálním výstupem bude společné stanovisko, které shrne závěry a možnosti další spolupráce. K projektu se budou moci přidat i další města a obce či podnikatelské subjekty, což by mohlo přinést vyšší efektivitu projektu.

Jak se vyrábí 17 druhů bílé?

Jedním z tradičních přerovských podniků je bezesporu Precheza. O tom, jak těžké je vyvážet pigmenty na všechny kontinenty, co je klíčem k úspěchu i o novinkách v oboru jsme si povídali s **Valachem Ivo Hanáčkem a Hanákem Pavlem Valáškem, generálním a výrobním ředitelem Prechezy.**

Už podle jmen oba patříte k širšímu regionu stejně jako Precheza. Kdy na tomto místě začala výroba?

H: Je to už neuvěřitelných 124 let. V počátku se jednalo o výrobu hnojiv pro místní zemědělstě. V té době podobná společnost na Moravě nebyla, a tak si ji založili sami zemědělci. Hnojiva se zde vyráběla do roku 1993 a od roku 1968 byla do závodu převedena

”

Jsmo malým hráčem a musíme se pořádně snažit, abychom obstáli. Snažíme se investovat, rozvíjet, navyšovat kapacitu. Od roku 2012 jsme proinvestovali více než dvě miliardy korun.

IVO HANÁČEK,
GENERÁLNÍ ŘEDITEL PRECHEZY

technologie na výrobu titanové běloby a později i železitých pigmentů. Dnes Precheza zaměstnává 626 zaměstnanců, exportuje do celého světa a titanová běloba tvoří 86 procent tržeb společnosti.

K čemu se titanová běloba používá?

H: Vyrábíme 17 druhů titanové běloby, která se liší typem povrchové úpravy a užitím. To není ve světě běžné. Celosvětově většina produkce končí v interiérové či exteriérové barvě.

Rozeznáváte 17 druhů bílé, podobně jako Eskymáci mají 50 druhů sněhu?

H: Něco takového. (Smích.) V nabídce máme bělobu vodoodpudivou i vodosmáčivou, pigmenty například pro výrobu plastů, léků nebo potravin. Jsme silní ve specialitách, zejména pro farmaceutický a potravinářský průmysl, kde ovládáme více než deset procent světového trhu.

V: Množství produktů nám také umožňuje získat a udržet si jednotlivé trhy. Navíc

pokud je v některém aplikačním sektoru útlum, flexibilně jsme schopni se přesunout do jiného aplikačního sektoru.

Jaké je vaše postavení na světovém trhu?

H: Jsme malým hráčem a musíme se pořádně snažit, abychom obstáli. Snažíme se investovat, rozvíjet, navyšovat kapacitu. Kdybychom to nedělali, byl by s námi konec.

V: Tady platí pravidlo, kdo chvíli stál, stojí opodál.

H: Nejsme firmou, která určuje trendy světového trhu, ale musíme na ně reagovat. V Čechách lidé neradi slyší o zisku. Firma ale potřebuje zisk, aby mohla investovat a rozvíjet se, což se nám v posledních letech daří. Od roku 2012 jsme proinvestovali více než dvě miliardy korun.

Proč zákazníci kupují výrobky z Přerova? V čem jste lepší?

H: Výrobní postupy našich zákazníků jsou často unikátní. Klíčem je zajištění aplikačních vlastností našich výrobků a flexibilně se těmto požadavkům přizpůsobit. To je to, co se nám v Precheze daří. Teď třeba rozvíjíme nové transparentní pigmenty do krémů na opalování.

Kde všude jsou vaše pigmenty?

V: Říkáme, že všudypřítomná je titanová běloba a lidská blbost. (Smích.) Naše pigmenty najdete například v lécích, jogurtech, mléčných výrobcích, zubních pastách, žvýkačkách, bombonech, papíru, laminátech, oknech či plastech obecně.

Jaké jsou pigmentové hity posledních let?

V: Hodně prodáváme do Mexika, kde jsou velkým hitem bílé tortilly.

H: Více než padesát procent produkce železitých pigmentů také prodáváme do Ruska na barvení betonu, kde je tato barva stále populární. Dokonce i Rudé náměstí je rudé díky našemu pigmentu... V Itálii je zase najdete v asfaltovém povrchu náměstí, ze kterého startoval cyklistický závod

Generální ředitel Prechezy Ivo Hanáček (vlevo) a výrobní ředitel Pavel Valášek (vpravo) v novém skladu.

Giro d'Italia. Další zajímavostí je, že v portfoliu máme také košer a halal produkty, takže k nám kvůli certifikaci jezdí na pravidelnou kontrolu náboženští představitelé.

Kam všude výrobky dodáváte?

H: Na všechny kontinenty s výjimkou Antarktidy. Posledním kontinentem, který jsme dobyli, byla Austrálie.

Jaké jsou novinky ve vašem oboru?

V: Zajímavou novinkou jsou dneska například chytré nátěry, které se nešpiní, neroste na nich mech a navíc mají schopnost čistit vzduch. To vše díky speciálnímu druhu titanové běloby, která pomocí UV záření dokáže rozkládat nečistoty a oxidy dusíku.

H: Před budovou Prechezy máme dlažbu s fotokatalytickým pigmentem. Když zasvítilo slunce, pigment v dlažbě čistí okolní vzduch.

Budou takové nátěry a dlažba jednou všude?

H: Možná, ale výroba je zatím poměrně nákladná. Dosud víme například o Manile, kde jsou chytrým nátěrem natřené zdi podél dálnice.

V: Pokud se jedná o venkovní aplikaci, tak musí svítit slunce, aby to vše fungovalo, jak má.

H: Uvnitř to má smysl spíše v nemocnicích, konkrétně ope-

račních sálech, kde po skončení provozu jednoduše zapnete UV lampu a prostor tak vydezinfikujete. Pro vymalování obývacího pokoje to nutně úplně není, pokud tedy nejste velmi vášnivý kuřák. (Smích.)

Pro výrobu jsou klíčoví zaměstnanci. Máte problém je v regionu najít?

V: Dnes mají všichni problém najít zaměstnance. Navíc jsme jediný výrobce svého druhu v ČR, a tak si odborníky musíme vychovávat.

H: V Precheze potřebujeme široké portfolio profesí. Ihned

není dostatečný a zbytek páry pak odebíráme ze sousední teplárny skupiny Veolia.

H: S Veolii jsme spojeni tzv. pupeční šňůrou přes řeku Bečva. Spolupráce trvá prakticky už šedesát let a je oboustranná. Z Veolie získáváme páru na dvou tlakových úrovních a my ji naopak zásobujeme plynem.

Jak jste se spoluprací spokojeni?

V: Musíme ocenit jejich přístup v době, kdy jsme měli rekonstrukci a výpadek našeho zdroje. V rámci skupiny byli schopni

”

Zajímavou novinkou jsou například chytré nátěry, které se nešpiní, neroste na nich mech a navíc mají schopnost čistit vzduch. To vše díky speciálnímu druhu titanové běloby, která pomocí UV záření dokáže rozkládat nečistoty a oxidy dusíku.

PAVEL VALÁŠEK, VÝROBNÍ ŘEDITEL PRECHEZY

bychom například přijali elektřikáře, strojaře, projektanty, operátory chemických výroben či chemického inženýra.

A jakým způsobem ve výrobě řešíte tepelné hospodářství?

V: Využíváme vlastní páru z odpadního tepla při výrobě kyseliny sírové. Náš zdroj ale

výrazně navyšit dodávky páry, abychom mohli bez problémů pokračovat ve výrobě.

H: Jsme rádi, že je máme za sebou, pro naši výrobu je to jistota. S Veolii počítáme i do budoucna, kdy porosteme s výkonem. Proto jsme také letos podepsali kontrakt na dalších deset let.

Lásky ze zoologické zahrady

O tom, jak zvířata vnímají lidi, jak se páří, v čem nás převyšují, jsme si povídali s tiskovou mluvčí **Karlou Břečkovou** a zooložkou **Libuší Veselou** ze Zoo Olomouc.

Co je v olomoucké zoo nového? Na co byste návštěvníky nalákaly?

KB: Vždycky je tu něco nového, vždycky je něco jinak. Před dvěma měsíci tu byla ještě zima a aktivnější byla zvířata, která mají radši chladnější počasí. Teď je květen a ve výběhu jsou vidět spíše zvířata z teplejších pásem. Zoologická zahrada je prostě vždycky jiná. Máme tady 2000 kusů zvířat a nikdy nemůžete přijít a říct, že jste viděla všechny, vždycky u nás vidíte něco nového.

LV: Ani my nikdy nevíme, čím nás zvířata zrovna překvapí.

Jak dlouho tady pracujete?

KB: Jenom čtyři roky, ale kolegyně je tu už přes čtyřicet let.

LV: Nastoupila jsem, ještě jsem neměla ani hotovou školu a zoo mi život zcela „naformovala“. Pracuje tady manžel i dcery.

V zoo je vaše rodina. Jak vlastně zvířata vnímají lidi?

KB: Zvířata jsou mnohem citlivější než lidé. V mnoha ohledech jsou mnohem výš,

jsou schopné vnímat jiné věci jiným způsobem.

LV: Mají nás dokonale přečtené. Vy je ještě nevidíte, ale oni už vás vnímají a chovají se podle toho.

Tzn. nechodíme se dívat na zvířata, ale ukazovat se zvířatům?

LV: Ano, někdy jsme pro ně velkým zdrojem zábavy.

KB: Pro nás je pak samotný pobyt mezi zvířaty velmi uklidňující. Rychle přijdete na jiné myšlenky a nedůležité věci jsou zapomenuty. To je velká výhoda pobytu i práce v zoo.

LV: Zvířata umí neuvěřitelně dobíjet energii. Neznám zvíře, které by bylo „vysavačem“.

Kromě zvířat vás ale dobíjí i Veolia Energie ČR, která do zoo dodává elektrickou energii,

KB: Ano, zřizovatelem zoologické zahrady je Statutární město Olomouc a v rámci výběrového řízení zvítězila Veolia Energie ČR. Spolupráce je bezproblémová.

LV: Toto už není moje parkeť. Omlouvám se, ale musím odejít na spojování zvířat.

Terárium v novém pavilonu

V Kalahari najdou svůj domov oblíbené surikaty.

V polovině května bude otevřen pavilon pro africká zvířata Kalahari.

Spojování zvířat?

KB: Jsou zvířata, která jsou spolu celý rok a pak jsou zvířata, která k sobě dávají jenom v době říje, protože v přírodě jsou přirozenými samotáři.

LV: Ano, termíny si dávají oni... (Smích.)

To je případ medvědů?

KB: V přírodě ano, u nás v zoo máme medvědy baribaly společně, jsou spolu rádi, ale

vloni se nám narodila medvíďata, tak jsme raději samce separovali. Odděleně bývají například i gepardi. Pokud jsou spolu, tak se mohou považovat za sourozence a nemusí se chtít pářit.

U tygrů je to zase úplně jinak. Mláděta jsme měli před třemi lety a bohužel další povolání na množení jsme nedostali. Jedná se o ohrožená zvířata, jejichž chov podléhá evropské koordinaci. Musíme je chovat odděleně, i když je vidět, že by spolu byli rádi.

To je jako Romeo a Julie.

KB: Někdy ano. Jsme členy evropské asociace zoologických zahrad a to s sebou přináší i určitá omezení.

Je u zvířat normální, že jsou věrná?

KB: U velkých zvířat máme většinou jen jeden chovný pár, takže těžko říct, jestli jde o věrnost. Ale stává se, že jim to naopak spolu prostě nesedí a musíme je vyměnit do jiné zoo.

Jak často se stává, že to nejde? Člověk by si řekl, že jsou to zvířata, která mají svoje pudy.

KB: Tak to není, zvířata nefungují jenom pudově. Člověk si nedokáže připustit, co všechno jsou zvířata schopná vnímat, protože my už to ne-

umíme. Hodně schopností, která zvířata stále mají, jsme už dávno ztratili. Umíme si postavit dům, ovládat stroje, ale neumíme se domluvit mezi sebou. Pro zvířata je to nutnost, protože když to neumějí, tak většinou nepřežijí.

Tipy pro návštěvu

- V Zoo Olomouc můžete využít "safari vláček" a dostat se tak do částí, které nebyly dříve veřejnosti přístupné. Tímto atraktivním způsobem je možné vidět zvířata z částí Euroasie a Afriky, letos přibude Amerika a v plánech je také Austrálie a Arktida.

- V polovině května bude navíc otevřen zbrusu nový pavilon pro africká zvířata Kalahari. V krásném objektu nového domov najdou oblíbené surikaty. Pozorovat zde můžete dále zábavné veverky kapské i zvířata, která nebylo možné dosud v Olomouci vidět, a to damany skalní či hrabáče.

- Do zoo se z centra Olomouce dostanete autobusem za 20 minut.

Gepardí páry se chovají většinou odděleně. Pokud jsou společně, mohou se považovat za sourozence.